

Osim knjiga teološkog i vjerskog sadržaja, na policama župskih knjižnica moralo bi se naći i po koje važnije djelo iz suvremene nauke. Ugodno je čovjeku kad u slobodnim satima pronade na stalažama svojeg ureda knjigu znanstvenog ili književnog sadržaja. Skratit će mu duge dosadne satove i ubiti neugodnu samoću.

Za upoznavanje prilika prošlih vremena vrlo dobro dođu novine. Radi toga korisno je i pohvalno ako župnik u župsku biblioteku slaže brojeve nekog ozbiljnog profanog tjednika. Ako ih već kupuje, ništa ga ne stoji da ih složi na stalaže župske biblioteke.

Kad bi svaki župnik svake godine kupio barem po koju knjigu za župsku biblioteku, one bi kroz kratki period postale lijepim kulturnim pokladom.

Zaključak

Dobra knjiga bila je uvijek najbolji prijatelj pismenu čovjeku. Čuva ga od nepotrebnih tumaranja, tračeva i gubljenja dragocjenog vremena. U dobroj knjizi čovjek će uvijek naći nešto što mu otkriva poglede u život. Tuđe iskustvo, tuđa muka i tuđe znanje jeftino se koristi iz njih. Ako je knjiga dobra, onda nije nikada skupa.

Fra Vjeko Vrčić

RAZGOVOR O ISPOVIJEDI

U ovo uskršno vrijeme mnogo se govori o ispovijedi. Zabluda je misliti da nove odredbe ukidaju pojedinačno, tajno i osobno ispovijedanje grijeha pred svećenikom.

Među svojim bilješkama sam pronašao (ja uostalom pišem dnevnik svoga života) jedan razgovor o ispovijedi — toj vječnoj temi. Bilo je to 1942. godine, za vrijeme mog zatočeništva, kad je vrijeme teklo pretežno u dosadi i kad je, nadasve, vladala skrajna iskrenost.

Jedan kolega ateist diže se i reče: »Ja se ne ispovijedam..., jer nisam svjestan da sam počinio grijeh. Poslije djetinjstva moji laički učitelji, a kasnije moji 'dragi stoici' poučili su me da budem strog prema samom sebi, da gledam uvijek sa strane dužnosti. Ne želim reći da je to bilo lako. No mogu 'ispovjediti' kako u većini slučajeva držim da sam slušao pravilo dužnosti. Ja nemam iskustva onog što vi nazivate grijehom. I smatram da se tu nalazim pred demarkacionom linijom između dvaju tipova odgoja: laički odgoj i religiozni odgoj. U jednoj knjizi gdje Saint-Rene-Taillandier o njenom 'stricu Taine', sjećam se da sam čitao da su Taineove nećakinje bile odgojene na različit način: jedne u samo-

stanu a druge u liceju. Jednoga dana razvila se debata između rođakinja o pitanju grijeha. Djevojke odgojene u samostanu navikle su sebe smatrati grešnicima. Druge su zasnivale svoj život na ideji da nisu smjele griješiti, jer nisu smjele doći na manje vlastitom poštenju: Takav je bio njihov djed.«

Tada neki drug i kolega protestant uze riječ:

— Vi katolici ne razlikujete dovoljno između ispovijedanja i odriješnja. U mojoj Crkvi, vezanoj na Kalvinovu tradiciju, ispovijed se preporuča. Ništa ne smeta nekom vjerniku da zatraži od mene, pastora, da saslušam ispovijed njegovih grijeha. Meni ništa ne smeta da kod posjeta bolesnicima, bolesniku predložim, da bih dao utjehu i njegovu tijelu i njegovoj duši, da se ispovijedanjem oslobodi svojih grijeha. Čitali smo u Evandjelju da je Krist obećao svoje oprostjenje kajanju: »Idi, tvoji su ti grijesi oprošteni. Idi, i ne griješi više.«

Ono što je za nas izvor poteškoća, ono što nas smeta u autoritativnom načinu, s kojim Katolička Crkva »otpušna grijeha« jest — Ego te absolvo. Što se mene tiče, poslije nego li sam saslušao povjerljivu ispovijed neke pogreške, ja običavam kleknuti pored grešnika, ne u ruhu suca, već u ruhu brata grešnika, da zamolim Krista da nam udijeli oprostjenje koje je jedino on znao zaslužiti.

Napokon, treći zatvorenik, koji je bio kršćanski psiholog, uze riječ da glorificira tajnu ispovijed pred svećenikom. U srednjem vijeku, reče, umirući vitez, ako nije bilo svećenika, ispovijedao se svome drugu laiku.

I nadoda:

— Kolektivna ispovijed neće nikada nadomjestiti osobnu i tajnu ispovijed. Psihoanalitičari to dobro znaju. Oni su izmislili ispovijedanje liječniku! Onu ispovijed u kojoj ispovijedaonica postaje divanom. No, psihološko otvaranje duše nije ispovijed. S njim se izbacuje predmet koji nije inkorporiran. Što se tiče grijeha, tu se naprotiv radi o sasvim različitoj stvari: To je čin koji se očituje onako kao što bi učinio neki optuženik, neki krivac, jer taj čin ima vezu sa zlouporabom slobode. Katolička je vjera tokom stoljeća razvila tehniku pojedinačne i tajne ispovijedi; ja se kao prijatelj ljudske naravi i moralne svijesti nadam da se ona toga neće nikada odreći.

U naše dane neki su skloni da se poigravaju (kao što je to uostalom činio sv. Augustin) s dvostrukim značenjem riječi confessio. »Ispovijesti« sv. Augustina su himan pohvale Bogu čije je milosrđe on oglašavao. One su isto tako javna ispovijest vlastitih grijeha. Sasvim javno, da čovjekova ispovijed pred Bogom uključuje »ispovijest« ili oglašavanje Božje dobrote onog istog časa u koji on ispovijeda svoj grijeh.

Međutim, ona ispovijest ne vrijedi bez ove. No, treba ipak priznati da priznavanje kako je Bog dobar ne zahtijeva nikakva naprezanja, dok ispovijedanje grijeha nekom čovjeku (posebno ako je grijeh manje častan) zahtijeva znatno naprezanje.

Isto tako, beskrajna je razlika između kolektivnog i osobnog grijeha.

Kad promatram samoga sebe, zapažam da se osjećam prijatno kad ispovijedam »kolektivni grijeh«, grijeh svoga naroda ili svoje društvene klase ili svojih kolega ili Adamov grijeh. Zašto? Jer ispovijedajući grijehe drugih ja se od drugih potajno distanciram, odvajam. Udovoljavam farizejskoj težnji: »Gospodine, ja nisam buržuj koji ne poznaje samoga sebe, jer ispovijedam kolektivni grijeh buržujskog staleža.«

Isto je tako kad oglašavam grijeh svijeta.

Ali ono što je teško — to je upravo ispovijed. Ispovijed pred čovjekom, možda gorim od sebe. Ja tu ispovijed činim samo stoga što je taj čovjek primio od Krista putem Crkve vlast otpuštanja grijeha.

Kad ja i ne bih bio katolik, ne bih laka srca napustio praksu ispovijedanja pred svećenikom koju Crkva nalaže već deset stoljeća. Poput Marka Aurelija ja uviđam vrijednost ponizne i iskrene ispovijedi, koja je, jer izvire iz ispita savjesti, izvor unutarnjeg usavršavanja.

Bojim se da ukidanje »ispovijedaonica«, tih sredstava i simbola ispovijedi, ne bude za neke razlog sitničave utjehe: utjehe koja bi se rasplinila na uštrb ljudske naravi.

Jean Guitton

(Preveo o. F. Carev iz »L' Osservatore romano«, od 19. svibnja 1974.).

»Na sakramenat pokore spada ispovijed ili priznanje grijeha. Ona izvire odatle što se čovjek pred Bogom pravo spoznao te se kaje za grijehe. To pak nutarnje ispitivanje srca i vanjsko optuživanje treba da se zbiva u svjetlu Božjeg milosrđa. Ispovijed, dakle, traži dvoje: od pokornika da spremno otvori srce Božjem službeniku; a od službenika da donese duhovni sud kojim, djelujući u ime Kristovo, vlašću ključeva izriče presudu o otpuštanju ili zadržavanju grijeha.«

(OBRED POKORE, br. 6. b)